

УЧЕБНИ ПРОГРАМИ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК – IX И X КЛАС

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК.

Владеенето на чужди езици е от първостепенно значение за развитието на българските деца и младежи в училище. Това ще им осигури шанс, равен с този на техните връстници от други страни, за адаптация към динамичните условия на живот и труд днес и в бъдеще.

Учебните програми по испански език са изработени в съответствие с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици. Авторите са ги съгласували с равнищата за владеене на испански език, посочени в Общата европейска рамка по чужди езици на Съвета на Европа, и с изискванията за придобиване на различни международно признати сертификати. Това дава възможност за приравняването на подготовката на учениците в българското училище към равнищата за езиковите дипломи, издавани от съответните компетентни институции в страните на изучаваните езици.

Учебните програми по чужди езици представляват **инструмент** за постигане на очакваните резултати от обучението. По същество те осигуряват:

➤ вертикална приемственост в обучението през учебните години за гарантиране на Държавните образователни изисквания за учебно съдържание, които учениците следва да покриват в края на степента на образование;

➤ хоризонтална връзка с обучението по испански език (I и II ЧЕ) и с обучението по другите предмети, включени в учебния план, за да се гарантира хармония в овладяването на значимите знания, на ключовите умения и за изграждане на личностни и граждански ценностни нагласи/отношения, необходими за цялостното развитие на ученика.

Учебните програми по испански език за IX и X клас са съобразени с **минималния хорарнум** от учебни часове в учебния план:

за първи чужд език

	в IX клас	в X клас
ЗП	– 72 учебни часа	– 72 учебни часа
ПП	– 144 учебни часа	– 144 учебни часа

за втори чужд език

	в IX клас	в X клас
ЗП	– 72 учебни часа	– 72 учебни часа
ПП	– 108 учебни часа	– 144 учебни часа

Съгласно с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание очакваните резултати по испански език за всеки ученик се определят от съответното количество и качество на:

- придобитите знания;
 - овладените умения и развитите способности;
 - изградените ценностни нагласи/отношения,
- всички те разпределени:

- по четирите основни групи умения за устно и писмено разбиране и изразяване (слушане, четене, говорене и писане);
- по свързаните с тях, по и относително самостоятелни и междупредметно значими стратегии за учене, умения за критическо мислене, за решаване на проблеми, за боравене с информация, за самостоятелна работа и за работа в екип.

Особено важно е чрез учебните програми в обучението да се открият онези **значими от практическа гледна точка знания, умения и ценности нагласи/отношения**, чието овладяване и изграждане довеждат реално до това всеки ученик да е постигнал необходимата му и достатъчна степен на комуникативна компетентност по испански език, за да може да използва пълноценно този език в разнообразни житейски, учебни и/или професионални ситуации. В този смисъл езиковата грамотност и компетентност по испански език на ученика се определя не само от количеството натрупани знания по лексика и граматика и от механичното им запаметяване, а основно от уменията му:

- да конструира смисъл (да извлича и осъзнава важната информация) от чуто, видяното и прочетеното;
- да изразява успешно мислите и чувствата си съобразно с комуникативните си намерения и ситуации в устна и писмена форма, като подбира най-подходящите за случая модели на поведение.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК В IX И X КЛАС.

Целите на обучението по испански език за IX и X клас отразяват необходимата приемственост и надграждане на усвоеното от ученика в предходните години и задават входното равнище на комуникативна компетентност за следващия клас от гимназиалната степен на образование. Те са общи за всички чужди езици, но се осигуряват и чрез специфично за отделния чужд език учебно съдържание.

Тези цели очертават основните обобщени и интегрални акценти в обучението по испански език и общите насоки на учебния процес за разлика от формулировките на очакваните резултати, които са операционализирани и позволяват на тяхна основа да се извършва оценяването на постиженията на ученика.

Различията в целите съответно за IX и за X клас, както и за първи и втори чужд език, са свързани най-вече със степента на овладяване на чуждия език като цяло, в различните компоненти на учебното съдържание, осигуряващи постепенното доближаване до Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужд език за края на гимназиалния курс на обучение.

ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИЯ МИНИМУМ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ПОДГОТОВКА (ЗП) СИ ПОСТАВЯ СЛЕДНИТЕ ЦЕЛИ:

- да доразвие и разшири чуждоезиковата култура и културата на общуване на испански език, както и общата езикова грамотност и културата на общуване на ученика;
- да допринесе за общото културно и интелектуално развитие на личността на ученика;
- да поощри интереса на ученика както към родния език и култура, така и към

испанския език и културата на народите, чиито носители са те, на основата на съюставката;

➤ да възпита готовност за межкултурно общуване, основана едновременно на самоуважение, уважение и толерантност към различията;

➤ да мотивира желанието за овладяване на испански език и търсенето на подходящите стратегии за учене, включително и чрез използване на разнообразни автентични материали, на технически средства и на новите технологии за информация и комуникация;

➤ да изгради умения и нагласи у ученика за осмисляне на процеса на учене като непрекъснат и за цял живот, за реалистична оценка и самооценка, за значението на индивидуалната работа и на работата в екип.

ЦЕЛИТЕ НА ПРОФИЛИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ, ЗАЛОЖЕНИ В УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК В IX И X КЛАС (КОИТО СА СПЕЦИФИЧНИ ЗА ТОЗИ ВИД ОБУЧЕНИЕ И СЕ ПРИБАВЯТ КЪМ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ГОРЕ), СА СЛЕДНИТЕ:

➤ да се осигури надграждане на постиженията на ученика от интензивното овладяване на испанския език и култура;

➤ да се създадат условия за постигане от всеки ученик на равнище на владене на испанския език, което се доближава до родноезиковата комуникативна компетентност;

➤ да се развиват и усъвършенстват уменията на ученика да използва испанския език за специфични цели за изучаване на учебни предмети на испански език (билингвално обучение).

При приложението на учебните програми по испански език следва да се имат предвид равнищата на владене на испански език, които са заложиени в Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици.

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ.

В гимназиалната степен постиженията на ученика в областта на устната и на писмената реч се оценяват в съответното съотношение:

▪ с предимство на устната реч и рецептивните умения на учениците, които се обучават по учебните програми за задължителна подготовка;

▪ в еднакво съотношение – за учениците, които се обучават по учебните програми за профилираната подготовка.

Учителят осъществява непрекъснат и пряк контрол върху работата на класа/групата, както и на отделния ученик, като използва основния метод на текущата проверка – **наблюдение** на ученика в процеса на обучението.

Текущата оценка, винаги добре обоснована пред ученика, носи постоянна информация за постиженията му. Основни изисквания към оценяването са *обективност, валидност и надеждност*, с което се цели:

• отразяване на реалното равнище на усвоените знания и умения на ученика и съпоставянето им с очакваните резултати, описани в учебната програма;

• формиране на критерии у ученика за обективна оценка и самооценка, което да го стимулира за по-добра работа;

• използване на резултатите за анализ и оптимизиране на учебния процес от страна на учителя, с което в края на десети клас да се осигури постигането на определеното от

Държавните образователни изисквания за учебно съдържание равнище на знания и умения за гимназиалната степен.

Оценката като цяло би трябвало да има окуражителен характер и да мотивира учениците за общуване на испански език.

При оценяване на постиженията на ученика за устна и писмена реч в IX и в X клас се отчитат следните умения:

- да формулира ясно и последователно мисълта си в рамките на познатата лексика;
- да подбира правилно езиковите средства и формата на изказа си съобразно с комуникативната ситуация;
- да се изразява езиково коректно;
- да се изказва конкретно по съдържанието на зададената тема, като изразява собствено мнение и се аргументира;
- да разбира и обобщава връзки и отношения в тяхното развитие във времето и в пространството.

Особено важно е формите на оценяване да бъдат разнообразни и да отчитат системно постиженията на ученика при различни дейности:

- работа в часа (с целия клас, в група, самостоятелно);
- изпълнение на домашни работи;
- разработване на материали по проекти;
- индивидуални прояви;
- комплексни (обобщаващи) проверки на устните и писмените речевни умения (контролни и класни работи).

При проверката на постиженията на учениците чрез периодични и обобщаващи тестове с различно съдържание и продължителност се използват предимно *функционалните тестове* (задачи за проверка на разбирането на прослушан или прочетен текст, съставяне на различни видове устен и писмен текст) пред структурните тестове (граматически и лексикални задачи), които се използват най-вече като тренировъчни упражнения.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ.

Учебните програми по испански език са рамков документ на МОН. Този документ насочва работата на учителите и учениците към определените очаквани резултати, които са задължителни и са предмет на оценяване. Препоръчаните контекст и дейности, междупредметни връзки, методи и форми на оценяване и методически насоки ориентират по отношение на условията, които най-ефективно допринасят за постигането на очакваните резултати и които следва да бъдат подходящо интерпретирани и обогатявани от учителите съобразно с конкретната среда на приложение на учебната програма.

Подборът и подреждането на учебния материал в годишното разпределение на учителя се осъществява съобразно с очакваните резултати, описани в учебните програми. Разпределението няма строго определен формат. Неговата структура се съобразява със спецификата на обучението, с потребностите на учениците и с предпочитаните от учителя методи на преподаване и организация на учебния процес, за да бъде ефективно ръководството в ежедневната работа.

Обучението по испански език е ориентирано в съответствие с интересите и потребностите на ученика, към неговите индивидуални, възрастови и психологически особености. При разработване на годишното разпределение учителите се съобразяват с общо-приетите принципи на комуникативния и когнитивния подход, които са се утвърди-

ли в съвременната методика при обучението по испански език в IX и X клас в гимназиалния етап/средната степен на образование. Това означава, че вниманието на ученика е насочено към овладяването на испанския език предимно за комуникативни цели. Независимо дали работата в клас е насочена към усвояване на знания по граматика, функции или умения, учителят трябва да изисква от учениците ефективно да общуват на испански език, като им дава възможност да обменят информация, да изразяват идеи и да отнасят наученото към своето ежедневие, осъзнавайки, че испанският език се учи главно за да се използва извън класната стая, т.е. в реалния живот.

Ученикът трябва да бъде стимулиран да участва активно в разговори, ролеви игри и други комуникативни дейности и да използва всяка възможност за това. В тази възраст ученикът може с успех да изпълнява заедно със съучениците си езикови задачи по проекти по двама, в малки и в по-големи групи. Групите се формират от ученици на различно езиково ниво, за да се окуражават и да си помагат, като се учат един от друг. Участниците в групите се сменят периодично, за да свикнат с различни социални роли.

Учителят е помощник и съветник, който ръководи и наблюдава работата на учениците и тактично се намесва, за да подпомага и стимулира общуването. Той дава оценка на изпълнението и изявиите на всеки участник, като внимава с поправката на грешките да не пречи на опитите за свободно общуване.

Ученикът се приема като събеседник и участник в процеса на общуване, като задава и отговаря на въпроси и изразява собствено мнение. Променят се традиционните роли на учителя и ученика, които стават равноправни партньори и активни участници в процеса на обучението и общуването. При планирането на задачите е необходимо учителят да дава точни и ясни инструкции за изпълнението.

Учебните програми са разработени така, че ученикът да може да усвоява знания и умения чрез индивидуални и групови форми на обучение, при които да се занимава ефективно самостоятелно или в екип, прилагайки свои стратегии за учене.

Изборът и степенуването на учебните задачи трябва да се осъществява, като се отчитат трудностите, които българите срещат при изучаването на испански език, а родният език се използва като опора.

Ученикът невинаги се чувства уверен, че е усвоил добре граматическите структури. За тази цел от особено значение е включването на преговорен елемент в процеса на работа. Учителят се стреми да свързва новата информация с вече познатата. Необходим е преговор на основни граматически структури и лексика, който да е комбиниран с по-аналитичен и функционален подход към езика. Това помага за достигане на по-висока степен на точност на изказа, което води до по-голямо самочувствие при работа с нов учебен материал. Балансът между „стар“ и „нов“ материал трябва внимателно да се поддържа и да създава увереност на учениците за напредък в изучаването на испанския език. Добър начин за преговор и практика на испански език в реалистични, но контролирани ситуации е този, който дава възможност на учениците сами да съставят или да попълват въпросници и анкети.

Важен елемент, включен в учебните програми, е усвояването на страноведска информация за страните, в които се говори испанският и характерните за говорещите езика социокултурни умения за общуване, като по този начин се осигурява база за сравнение с българската култура, бит, обичаи и др. Съпоставката на културите помага за осъзнаването на непознатото и различното и за формирането на националната идентичност.

Учебната дейност в клас се извършва на базата на учебни комплекти и разнообразни допълнителни материали.

X КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
СЛУШАНЕ:	<p>Учениците разбират:</p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от ограничени по обем публицистични и художествени текстове, филми <ul style="list-style-type: none"> идентифицират вида на текста откриват ключовите думи и изрази определят основната идея В подробности съобщения, разговори, изказвания в пряк контакт и по телефона, на теми, съобразени с жизнения им опит <ul style="list-style-type: none"> систематизират и свързват сведения и събития разграничават прилики и отлики възстановяват логическия ред в текста прилагат компенсаторни стратегии различават характеристиките на невербалното поведение на говорещия Конкретна информация, факти и сведения от интервюта, репортажи, дискусии, научнопопулярни предавания <ul style="list-style-type: none"> подбират необходимата информация откриват и свързват значимите елементи 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: новини, репортажи, съобщения, бюлетини, програми, песни, разговори (и по телефона), приказки, откъси от разкази, радио и телевизионни предавания, дискусии, филми <u>разбират при слушане основни словесни действия</u> за: анализ, характеристика, сравнение, оценка, обобщение; изразяване на аргументирани предложения, мнения, отношения; чувства; вероятни действия, предположения <u>разбират при слушане</u> текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): образование и култура, литература и изкуство, общество и личност, природа и екологични проблеми, прогрес и развитие <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на слушател: в сферата на масовата информация, в разговор (и по телефона), частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите <u>разбират при слушане лексико-понятийни структури</u> за: контрастивни отношения, персонална оценка, пространствено-времеви връзки и отношения - едновременност, последователност; логически връзки и отношения <u>разбират при слушане</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (potencial compuesto, pluscuamperfecto de subjuntivo), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos), реални/ нереални условия 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Potencial compuesto Pluscuamperfecto de Subjuntivo <p>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones/ propuestas/ comentarios argumentados ideas, comentarios resumidos intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/irreales 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за слушане 	<p>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</p> <ol style="list-style-type: none"> Български език и литература за: <ul style="list-style-type: none"> прилагане на граматичните категории реализиране на комуникативните намерения в устна и писмена форма, в съответствие със ситуацията и регистъра на общуване анализиране, обобщаване, аргументиране резюмиране организация във времето (съгласуване) обогатяване на информацията за национална идентичност, фолклор, обичаи, традиции Втори чужд език за: <ul style="list-style-type: none"> съпоставка и прилагане на езиковите форми и структури

ЧЕТЕНЕ:	<u>Учениците разбират:</u>	<u>Учениците трябва да:</u>	<u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u>	<u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u>	
	<p>1. Основната информация от публицистични, художествени и научнопопулярни текстове, резюмета и анотации</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентифицират източника и вида на текста • откриват ключовите думи и изрази • определят основната идея • проследяват сюжетната линия • разграничават персонажите - главни герои <p>2. В подробности информацията, вложена в лични и официални писма, кратки статии с достъпна тематика, рекламни материали, инструкции</p> <ul style="list-style-type: none"> • систематизират и анализират информацията, правят изводи • сравняват информация от различни източници • разграничават прилики и отлики в съдържанието на текста/овете • проследяват в логическа и хронологична последователност събитията • определят социокултурните особености в различните текстови разновидности <p>1. Конкретна информация в различни справочни материали</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират необходимата информация • откриват и свързват значимите елементи 	<p>• Очаквани резултати</p> <p>1. разпознават при четене разнообразни текстови разновидности: надписи, съобщения, програми, прогнози за времето, указания, рецепти, менюта, литературни произведения (или откъси), комикси, карикатури, научнопопулярни текстове, картички, писма, автобиография</p> <p>2. разбират при четене основни словесни действия за: анализ, характеристика, сравнение оценка, обобщение; изразяване на аргументирани предложения, мнения, отношения; чувства; вероятни действия, предположения</p> <p>3. разбират при четене информация от текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): образование и култура, литература и изкуство, общество и личност, природа и екологични проблеми, прогрес и развитие</p> <p>4. разбират информация, изпълнявайки ролята на читател: в личния живот, в сферата на масовата информация, свободното време и услугите</p> <p>5. разбират при четене лексико-понятийни структури за: контрастивни отношения, персонална оценка, пространствено-времеви връзки и отношения - едновременност, последователност; логически връзки и отношения</p> <p>6. разбират при четене функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (potencial compuesto, pluscuamperfecto de subjuntivo), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos), реални/ нереални условия</p>	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potencial compuesto • Pluscuamperfecto de Subjuntivo <p>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opiniones/ propuestas/ comentarios argumentados • ideas, comentarios resumidos • intenciones, suposiciones • relaciones contrastivas • condiciones reales/irreales 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • четат автентични материали на испански език • работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници (списания, вестници, книги) • прилагат учебно-технически средства, Интернет • работят индивидуално, по двойки и в групи • участват в проекти • работят със справочни материали • прилагат техники и стратегии за четене разпознават социокултурните особености в текстовите разновидности 	<ul style="list-style-type: none"> • обогатяване на езиковата култура и на стратегиите за учене • прилагане на компенсаторни стратегии <p>3. Математика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сравняване на стойности • логически разсъждения и изводи <p>4. География и икономика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • съпоставяне/ обобщаване на информация, отнасяща се до испаноезичния свят <p>5. История и цивилизация за</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализиране на факти и събития, свързани с испаноезичните страни <p>6. Обществени науки и гражданско образование за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изразяване на

<p>ГОВОРЕНЕ:</p>	<p><u>Учениците водят разговор по теми от ежедневието:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> В пряк контакт с един и повече събеседници, познати и непознати <ul style="list-style-type: none"> • правят разширено аргументирано изказване • коментират факти и събития • обсъждат намерения за съвместна дейност • дискутират проблеми По телефона <ul style="list-style-type: none"> • изразяват/споделят преживявания, мнения, мисли и чувства • отправят предложения, убеждават • договарят съвместна дейност Прилагат основните чуждоезикови модели в общуването <ul style="list-style-type: none"> • подходящи езикови средства • произношение и интонация, отговарящи на нормативните изисквания • компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> водят разговор в пряк контакт и по телефона, правят разширено аргументирано изказване прилагат при говорене основни словесни действия за: анализ, характеристика, сравнение оценка, обобщение; изразяване на аргументирани предложения, мнения, отношения; чувства; вероятни действия, предположения говорят на теми (ориентирани към испаноезичния свят): образование и култура, литература и изкуство, общество и личност, природа и екологични проблеми, прогрес и развитие общуват, изпълнявайки ролята на събеседник в разговор (и по телефона), частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите прилагат при говорене лексико-понятийни структури за: контрастивни отношения, персонална оценка, пространствено-времеви връзки и отношения - едновременност, последователност, логически връзки и отношения прилагат при говорене функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (potencial compuesto, pluscuamperfecto de subjuntivo), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos), реални/ нереални условия 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Potencial compuesto • Pluscuamperfecto de Subjuntivo <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • opiniones/ propuestas/ comentarios argumentados • ideas, comentarios resumidos • intenciones, suposiciones • relaciones contrastivas • condiciones reales/irreales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности • работят индивидуално, по двойки и в групи • общуват в ситуации близки до реалните общуват адекватно със средствата и по правилата на езика • изразяват и отстояват собствено мнение • прилагат някои поведенчески модели, присъщи на носителите на езика • съобразяват речта си с регистъра на общуване • прилагат техники за самоконтрол и самооценка • прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p>аргументирано мнение/ дискутиране по актуални обществено-значими проблеми (личност, етика морал, ценности)</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Физика и астрономия за: <ul style="list-style-type: none"> • коментар на информация за физически и астрономични явления 8. Химия и опазване на околната среда за: <ul style="list-style-type: none"> • обсъждане/ дискутиране по екологични проблеми
-------------------------	---	--	---	---	--

<p>ПИСАНЕ:</p>	<p><u>Учениците пишат:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Лични и кратки официални писма <ul style="list-style-type: none"> изказват обосновани мнения и предпочитания отправят аргументирани предложения отправят молба за информация, услуга, съдействие Лични документи <ul style="list-style-type: none"> попълват формуляри съставят автобиография (curriculum vitae) Прилагат езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език <ul style="list-style-type: none"> служат си с правопис и пунктуация, съответстващи на езиковите норми прилагат текстови и логически връзки, осигуряващи единството на текста 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> <u>пишат:</u> записки при слушане на текст, резюме, съобщения, картички, лични и официални писма, попълват формуляри, автобиография, <u>прилагат при писане основни словесни действия</u> за: анализ, характеристика, сравнение, оценка, обобщение, резюмиране, изразяване на аргументирани предложения, мнения, отношения; чувства; вероятни действия, предположения <u>пишат на теми</u> (ориентирани към испаноезичния свят): образование и култура, литература и изкуство, общество и личност, природа и екологични проблеми, прогрес и развитие <u>създават текстове</u>, изпълнявайки ролята на адресант партньор в писменото общуване, частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите <u>прилагат при писане лексико-понятийни структури</u> за: контрастивни отношения, персонална оценка, пространствено-времеви връзки и отношения - едновременност, последователност; логически връзки и отношения <u>прилагат при писане функционалните стойности на граматични категории и структури</u> за: организация във времето - глаголни времена (potencial compuesto, pluscuamperfecto de subjuntivo), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos), реални/ нереални условия 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Potencial compuesto Pluscuamperfecto de Subjuntivo <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones/ propuestas/ comentarios argumentados ideas, comentarios resumidos intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/irreales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика участват в проекти работят индивидуално, по двойки и в групи работят със справочни материали прилагат техники за самсконтрол и самооценка съобразяват писмените текстове със социокултурните характеристики на езика, предназначението и адресата 	<ol style="list-style-type: none"> Биология и здравно образование за: <ul style="list-style-type: none"> разговор/ обсъждане по здравословни проблеми Информатика и информационни технологии за: <ul style="list-style-type: none"> работа с учебно-технически средства, аудио и видео техника. Интернет
-----------------------	--	---	---	---	--

X КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: СЛУШАНЕ	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от ограничени по обем публицистични и художествени текстове <ul style="list-style-type: none"> идентифицират вида на текста откриват ключовите думи и изрази определят основната идея В подробности кратки, съобщения, разговори, изказвания в пряк контакт и по телефона, на теми от ежедневието <ul style="list-style-type: none"> систематизират и свързват сведения и събития възстановяват логическия ред в текста прилагат компенсаторни стратегии Конкретна информация от кратки съобщения от радио и телевизионни предавания <ul style="list-style-type: none"> подбират необходимата информация откриват и свързват значимите елементи 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: съобщения, песни, разговори (и по телефона), кратки репортажи, откъси от приказки, разкази <u>разбират при слушане</u> основни словесни действия за изразяване на: мнения, отношения, чувства, предложения, предположения, условия, описание/ характеристика, анализ/сравнение <u>разбират при слушане</u> текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общество и личност, образование и култура, природа и екологични проблеми, прогрес и развитие, европейска интеграция <u>разбират информация</u> изпълнявайки ролята на слушател в: разговори, сферата на масовата информация, свободното време и услугите <u>разбират при слушане</u> лексико-понятийни структури за: пространствено-времеви връзки и отношения (развитие, продължителност, повторение), логически връзки, количествени и качествени характеристики и отношения <u>разбират при слушане</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (<i>imperfecto de subjuntivo</i>, <i>potencial simple/compuesto</i>), едновременни, предходни и предстоящи действия (<i>concordancia de los tiempos</i>) 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Imperfecto de Subjuntivo</i> <i>Potencial simple/ compuesto</i> <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>opiniones/ propuestas</i> <i>intenciones, suposiciones</i> <i>relaciones contrastivas</i> <i>condiciones reales/ irreales</i> 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за слушане 	<p><u>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Български език и литература за: <ul style="list-style-type: none"> прилагане на граматичните категории реализиране на комуникативните намерения в устна и писмена форма, в съответствие със ситуацията и регистъра на общуване анализиране, систематизиране организация във времето (съгласуване) обогатяване на информацията за национална идентичност, фолклор, обичаи, традиции

<p>ЯДРО 2: ЧЕТЕНЕ</p>	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от публицистични, художествени и научнопопулярни текстове с позната тематика <ul style="list-style-type: none"> идентифицират източника и вида на текста откриват ключовите думи и изрази определят основната идея проследяват сюжетната линия разграничават персонажите - главни герои В подробности информацията, вложена в лични писма, рекламни материали, инструкции <ul style="list-style-type: none"> систематизират и анализират информацията проследяват в логическа и хронологична последователност събитията откриват някои социокултурни особености в различните текстови разновидности Конкретна информация в различни справочни материали <ul style="list-style-type: none"> подбират необходимата информация откриват и свързват значимите елементи 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> <u>разпознават при четене</u> разнообразни текстови разновидности: кратки откъси от литературни произведения, комикси, надписи, съобщения, радио и телевизионни програми, прогнози за времето, указания, картички, писма <u>разбират при четене</u> основни словесни действия за изразяване на: мнения, отношения, чувства, предложения, предположения, условия, описание/ характеристика анализ/сравнение; познават характеристиките на наративния текст <u>разбират при четене</u> информация от текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общество и личност, образование и култура, природа и екологични проблеми, прогрес и развитие, европейска интеграция <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на читател: в сферата на масовата информация, свободното време и услугите <u>разбират при четене</u> лексико-понятийни структури за: пространствено-времеви връзки и отношения (развитие, продължителност, повторение), логически връзки, количествени и качествени характеристики и отношения <u>разбират при четене</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (imperfecto de subjuntivo, potencial simple/compuesto), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos) 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Imperfecto de Subjuntivo Potencial simple/ compuesto <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones/ propuestas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/ irreales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> четат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници (списания, вестници, книги) прилагат учебно-технически средства, Интернет работят индивидуално, по двойки и в групи участват в проекти работят със справочни материали (речници, граматика, енциклопедии) прилагат техники и стратегии за четене разпознават социокултурните особености в текстовите разновидности 	<ol style="list-style-type: none"> Първи чужд език за: <ul style="list-style-type: none"> обогаляване на езиковата култура прилагане на компенсаторни стратегии Математика за: <ul style="list-style-type: none"> сравняване на стойности логически разсъждения и изводи География и икономика за: <ul style="list-style-type: none"> сбогатыване и съпоставяне на информация за испаноезичния свят История и цивилизация за: <ul style="list-style-type: none"> анализиране на факти и събития, свързани с Испания и страните на Латинска Америка
---------------------------	--	--	---	---	--

<p>ЯДРО 3: ГОВОРЕНЕ</p>	<p><u>Учениците водят кратък разговор на познати теми:</u></p> <p>1. В пряк контакт с един и повече събеседници, познати и непознати</p> <ul style="list-style-type: none"> • разширено изказване • разказват преживявания • споделят намерения, идеи, предпочитания • обменят конкретна информация, мнения • обсъждат съвместна дейност <p>2. По телефона</p> <ul style="list-style-type: none"> • търсят/дават информация • споделят преживявания, мисли, чувства • договарят съвместна дейност <p>3. Служат си с някои основни чуждоезикови модели в общуването</p> <ul style="list-style-type: none"> • използват подходящи езикови средства • съобразяват речта си с комуникативната ситуация, прилагат компенсаторни стратегии 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очаквани резултати <p>1. водят разговор в пряк контакт и по телефона, разширено изказване</p> <p>2. прилагат при говорене основни словесни действия за: търсене/даване на информация; изразяване на мнения, отношения, чувства, предложения, предположения, условия, описание/ характеристика, анализ/ сравнение</p> <p>3. говорят на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общество и личност, образование и култура, природа и екологични проблеми, прогрес и развитие, европейска интеграция</p> <p>4. общуват, изпълнявайки ролята на събеседник в разговор (и по телефона), приятел, познат в личния живот и свободното време, клиент в сферата на услугите</p> <p>5. прилагат при говорене лексико-понятийни структури за: пространствено-времеви връзки и отношения (развитие, продължителност, повторение), логически връзки, количествени и качествени характеристики и отношения</p> <p>6. прилагат при говорене функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (imperfecto de subjuntivo, potencial simple/compuesto), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos)</p>	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Imperfecto de Subjuntivo • Potencial simple/ compuesto <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • opiniones/ propuestas • intenciones, suposiciones • relaciones contrastivas • condiciones reales/ irreales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности • работят индивидуално, по двойки и в групи • общуват в ситуации, близки до реалните • общуват адекватно със средствата и по правилата на езика • прилагат някои поведенчески модели, присъщи на носителите на езика • съобразяват речта си с регистъра на общуване • прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p>6. Етика и право за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изразяване на мнение по актуални обществено-значими проблеми (личност, етика морал, ценности) <p>7. Физика и астрономия за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • коментар на информация за физически и астрономически явления <p>8. Химия и опазване на околната среда за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обсъждане по екологични проблеми
------------------------------------	---	--	--	---	---

<p>ЯДРО 4: ПИСАНЕ</p>	<p>Учениците пишат:</p> <ol style="list-style-type: none"> Лични писма <ul style="list-style-type: none"> изказват мнения и предпочитания отправят предложения Лични документи <ul style="list-style-type: none"> попълват формуляри съставят кратка автобиография (currículum vitae) Прилагат езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език <ul style="list-style-type: none"> служат си с правопис и пунктуация, съответстващи на чуждоезиковите норми и правила прилагат необходимите текстови и логически връзки 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> пишат: картички, кратки лични писма, попълват формуляри, кратка автобиография прилагат при писане основни словесни действия за: изразяване на мнения, отношения, чувства, предложения, предположения, условия, описание/ характеристика пишат на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общество и личност, образование и култура, природа и екологични проблеми, прогрес и развитие, европейска интеграция създават текстове, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване с приятели, познати в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите прилагат при писане лексико-понятийни структури за: пространствено-времеви връзки и отношения (развитие, продължителност, повторение), логически връзки, количествени и качествени характеристики и отношения прилагат при писане функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (imperfecto de subjuntivo, potencial simple/compuesto), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos) 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Imperfecto de Subjuntivo Potencial simple/ compuesto <p>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones/ propuestas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/ irreales 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика участват в проекти работят със справочни материали (речници, граматика, енциклопедии) съобразяват писмените текстове със социокултурните характеристики на езика, предназначението и адресата 	<ol style="list-style-type: none"> Биология и здравно образование за: <ul style="list-style-type: none"> разговор по здравословни проблеми Информатика и информационни технологии за: <ul style="list-style-type: none"> работа с учебно-технически средства, аудио и видео техника, Интернет
----------------------------------	---	---	--	---	---

X КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: СЛУШАНЕ	<p>Учениците разбират:</p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация в изказвания, дискусии, дебати, публицистични предавания, филми <ul style="list-style-type: none"> идентифицират текстовата разновидност откриват ключовите думи и изрази, проследяват главната линия на аргументация разграничават значимата информация систематизират, обобщават, правят изводи Разговор в подробности разговори и изказвания в пряк контакт и по телефона, информацията от специализирани научни текстове по предмети, изучавани на испански език <ul style="list-style-type: none"> откриват и синтезират значимата информация, основните тези и аргументи проследяват логиката и оценяват съдържанието на изказването, систематизират идеите, правят изводи прилагат компенсаторни стратегии различават някои характеристики на невербалното поведение на говорещия Разбират конкретна информация в радио и телевизионни предавания и състезания <ul style="list-style-type: none"> разграничават значимите елементи в 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: изказвания (разширени и аргументирани), новини, репортажи, интервюта, коментари, дискусии, дебати, филми, откъси от художествени произведения, поеми, специализирани текстове <u>разбират при слушане</u> основни словесни действия за: синтезиране и систематизиране на информация, формулиране/приемане/ отхвърляне на хипотези; аргументирани изказвания, защита на становище, анализ, съпоставяне и оценка, формиране на мнение/отношение; изразяване на съмнение, несигурност/сигурност, увереност, убеждение <u>разбират при слушане</u> информацията от текстове на ТЕМИ, ориентирани към България, Испания и страните на Латинска Америка: хуманизъм - човешки ценности и идеали; общество и личност - политика и правосъдие, свобода, права и отговорности, проблеми на съвременността и новия начин на живот - безработица, дрога, престъпност; изкуство и литература; религии и религиозна толерантност; човечеството и Космоса; испаноезичният свят - минало и настояще, исторически ценности, култура и традиции <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на слушател: в сферата на масовата информация, в разговори. 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Frases hechas Recursos estilísticos Funciones comunicativas <p>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</p> <ul style="list-style-type: none"> relaciones lógicas y contrastivas objeción, valoración, conclusiones motivos y argumentos conceptos, razonamientos, hipótesis, convicciones aprobación/ desaprobarción de las hipótesis valores y matices estilísticos 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за слушане 	<p>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</p> <ol style="list-style-type: none"> Български език и литература за: <ul style="list-style-type: none"> разпознаване и прилагане на граматичните категории и структури разпознаване на текстовите разновидности, литературните жанрове и видове реализиране на комуникативните намерения в устна и писмена форма в съответствие със ситуацията и регистъра на общуване анализиране, обобщаване, аргументиране организация във времето (глаголни времена, съгласуване) Втори чужд език за: <ul style="list-style-type: none"> съпоставка и прилагане на езиковите форми и структури

	<p>контекста на общото съдържание</p> <ul style="list-style-type: none"> откриват, оценяват и свързват информацията систематизират интересуващата ги информация 	<p>беседи, коментари, дискусии, дебати, частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите</p> <p>5. разбират при слушане лексико-понятийни структури за: семантизиране на ситуативни пространствено-времеви връзки и отношения; логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси</p> <p>6. разбират при слушане граматични структури за: организация във времето (repaso de los tiempos verbales y la sintaxis de la oración), discurso referido (concordancia de los tiempos), сложни подчинителни връзки и отношения, условности, реални/нереални действия и услвия (Indicativo/ Subjuntivo en casos específicos), frases hechas, recursos estilísticos, funciones comunicativas</p>	<ul style="list-style-type: none"> características comunicativas 		<ul style="list-style-type: none"> обогавяване на езиковата култура и на стратегиите за учене
<p>ЯДРО 2:</p> <p>ЧЕТЕНЕ</p>	<p>Учениците разбират:</p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от публицистични, научнопопулярни и художествени текстове <ul style="list-style-type: none"> идентифицират вида на текста и неговия източник откриват значимите елементи, носещи информацията проследяват главната линия на аргументацията систематизират информацията и правят изводи проследяват сюжетната линия и основните моменти разграничават персонажите В подробности информацията от лични и официални писма, картички, текстове от вестници и списания, научнопопулярни статии, специализирани текстове по предмети изучавани на езика, художествени произведения <ul style="list-style-type: none"> извличат данни, факти и сведения проследяват логиката на текста 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> разпознават при четене разнообразни текстове <p>разновидности: лични и официални писма, картички, автентични и непознати по съдържание функционални и художествени текстове, статии и специализирани текстове, справочни материали</p> разбират при четене основни словесни действия за: синтезиране и систематизиране на информация, формулиране/приемане/ отхвърляне на хипотези; аргументирани изказвания, защита на становище, анализ, съпоставяне и оценка, формиране на мнение/отношение; изразяване на съмнение, несигурност/сигурност, увереност, убеждение разбират при четене информацията от текстове на теми, ориентирани към България, Испания и страните на Латинска Америка: хуманизъм - човешки ценности и идеали; общество и личност - политика и правосъдие. 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Frases hechas Recursos estilísticos Funciones comunicativas <p>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</p> <ul style="list-style-type: none"> relaciones lógicas y contrastivas objección, valoración, conclusiones motivos y argumentos conceptos, 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> четат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници (списания, вестници, книги) прилагат учебно-технически средства. Интернет работят индивидуално, по двойки и в групи участват в проекти работят със справочни материали прилагат техники и стратегии за четене 	<ul style="list-style-type: none"> прилагане на компенсаторни стратегии 3. Математика за: <ul style="list-style-type: none"> сравняване на стойности логически разсъждения и изводи 4. География и икономика за: <ul style="list-style-type: none"> обмен/ разширяване/ коментар на информацията за испаноезичния свят 5. История и цивилизация за <ul style="list-style-type: none"> сравняване, обсъждане, коментар на факти и събития обогавяване на информацията за

	<ul style="list-style-type: none"> • систематизират и анализират детайлите • обобщават правят изводи • определят, съпоставят социокултурните характеристики в различните текстови разновидности 3. Конкретната информация в публицистични, научнопопулярни и художествени текстове • откриват необходимата информация • синтезират и систематизират сведенията 	<p>свобода, права и отговорности, проблеми на съвременността и новия начин на живот - безработица, дрога, престъпност; изкуство и литература; религии и религиозна толерантност; човечеството и Космоса; испаноезичният свят - минало и настояще, исторически ценности, култура и традиции</p> <p>4. <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на читател: в личния живот, в сферата на масовата информация, свободното време, услугите</p> <p>5. <u>разбират при четене лексико-понятийни структури</u> за: семантизиране на ситуативни пространствено-времени връзки и отношения; логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси</p> <p>6. <u>разбират при четене граматични структури</u> за: организация във времето (<i>repaso de los tiempos verbales y la sintaxis de la oración</i>), discurso referido (<i>concordancia de los tiempos</i>), сложни подчинителни връзки и отношения, условности, реални/нереални действия и условия (<i>Indicativo/ Subjuntivo en casos específicos</i>), frases hechas, recursos estilísticos, funciones comunicativas</p>	<p>razonamientos, hipótesis, convicciones</p> <ul style="list-style-type: none"> • aprobación/ desaprobarción de las hipótesis • valores y matices estilísticos • características comunicativas 	<ul style="list-style-type: none"> • разпознават социокултурните характеристики в текстовете • разпознават различията 	<p>испаноезичният свят</p> <ul style="list-style-type: none"> • разширяване на информацията за европейска интеграция и международно сътрудничество 6. Етика и право за: • изразяване на аргументирано мнение/ дискутиране по актуални
<p>ЯДРО 3: ГОВОРЕНЕ</p>	<p><u>Учениците водят разговор на актуални теми:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В пряк контакт с един и повече събеседници, познати и непознати, участват в спонтанен разговор, дискусия, спор • търсят/дават информация в рамките на събеседване (интервю) • изразяват и отстояват аргументирано становището си, убеждават • проявяват толерантност към мнението на събеседника • правят разширени изказвания, в 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> 1. водят разговор (личен и официален) в пряк контакт и по телефона, участват в събеседване, дискусия, спор по актуални теми и проблеми, правят разширено аргументирано изказване 2. прилагат при говорене основни словесни действия за: синтезиране и систематизиране на информация, формулиране/приемане/ отхвърляне на хипотези; аргументирани изказвания, защита на становище, анализ, съпоставяне и оценка, формиране на мнение/отношение; изразяване на 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Frases hechas • Recursos estilísticos • Funciones comunicativas <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • relaciones 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности • работят индивидуално, по двойки и в групи • общуват в ситуации близки до реалните 	<p>обществено-значими проблеми (личност, етика морал, ценности)</p> <ul style="list-style-type: none"> • обсъждане/ дискусия по проблеми на личността и обществото, в което живеем 7. Физика и астрономия за • коментар на физически и

	<p>кито анализират, коментират, оценяват информация от различни източници</p> <ul style="list-style-type: none"> • обобщават, правят изводи <p>2. По телефона</p> <ul style="list-style-type: none"> • споделят/коментират проблеми • изразяват съпричастност с тревогите на събеседника • договарят съвместна дейност • оставят съобщение на телефонен секретар <p>3. Съобразяват речта си с нормите и правилата на испанския език, със ситуацията и регистъра на общуване</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират подходящи изразни средства • реагират спонтанно • изразяват се уверено с правилно произношение, с подходяща интонация и тон на общуване • използват речево поведение адекватно на комуникативната ситуация • включват се в разговор и го поддържат до изчерпване на комуникативните намерения • прилагат ефективни компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p>съмнение, несигурност/сигурност, увереност, убеждение</p> <p>4. говорят на теми, ориентирани към България, Испания и страните на Латинска Америка: хуманизъм - човешки ценности и идеали; общество и личност - политика и правосъдие, свобода, права и отговорности, проблеми на съвременността и новия начин на живот - безработица, дрога, престъпност; изкуство и литература; религии и религиозна толерантност; човечеството и Космоса; испаноезичният свят - минало и настояще, исторически ценности, култура и традиции</p> <p>4. общуват, изпълнявайки ролята на събеседник: в лични и официални разговори (и по телефона), в сферата на свободното време и услугите</p> <p>5. полагат при говорене лексико-понятийни структури за: семантизиране на ситуативни пространствено-времеви връзки и отношения; логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси</p> <p>6. полагат при говорене граматични структури за: организация във времето (repaso de los tiempos verbales y la sintaxis de la oracion), discurso referido (concordancia de los tiempos), сложни подчинителни връзки и отношения, условности, реални/иреални действия и условия (Indicativo/ Subjuntivo en casos especificos), frases hechas, recursos estilísticos, funciones comunicativas</p>	<p>lógicas y contrastivas</p> <p>objección, valoración, conclusiones</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivos y argumentos • conceptos, razonamientos, hipótesis, convicciones • aprobación/ desaprobación de las hipótesis • valores y matices estilísticos • características comunicativas 	<ul style="list-style-type: none"> • общуват адекватно със средстаата и по правилата на езика • изразяват и отстояват собствено мнение • оценяват критично мнението на събеседника • прилагат някои поведенчески модели, присъщи на носителите на езика • съобразяват речта си с регистъра на общуване • прилагат техники за самоконтрол и самооценка • прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p>астрономически явления</p> <p>8. Химия и опазване на околната среда</p> <ul style="list-style-type: none"> • за обсъждане на някои екологични проблеми <p>9. Биология и здравно образование за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговор/ обсъждане на здравословно състояние и здравни проблеми <p>10. Информатика и информационни технологии за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • работа с учебно-технически средства, аудио и видео техника
<p>ЯДРО 4:</p> <p>ПИСАНЕ</p>	<p><u>Учениците пишат:</u></p> <p>1. Анотации</p> <ul style="list-style-type: none"> • съставят подробен план • записват чужди изказвания • синтезират основното съдържание на текст, изказване <p>2. Лични и официални писма</p> <ul style="list-style-type: none"> • споделят и коментират идеи 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очаквани резултати <p>1. пишат лични и официални писма, картички, анотации, попълват документи и формуляри, пишат есе, резюме, доклад</p> <p>2. прилагат при писане основни словесни действия за: синтезиране и систематизиране на информация.</p>	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Frases hechas • Recursos estilísticos • Funciones 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика • работят индивидуално, по двойки и в групи 	

	<ul style="list-style-type: none"> излагат доводи и аргументи отправят предложения, убеждават търсят информация или услуга отправят молба, благодарност <p>3. Лични документи</p> <ul style="list-style-type: none"> попълват формуляри пишат автобиография (curriculum vitae) <p>4. Есе, резюме, доклад</p> <ul style="list-style-type: none"> позовават се на факти синтезират материали от различни източници систематизират/ предават обективно съдържанието коментират, изразяват аргументирано мнение обобщават, правят изводи и оценки <p>5. Съобразяват писмените изложения с комуникативните си намерения и предполагаемия читател</p> <ul style="list-style-type: none"> използват подходящи за писменото общуване езикови средства прилагат подходящи текстови и логически връзки служат си с правопис, пунктуация и графично оформление, които съответстват на чуждоезиковите норми 	<p>формулиране/приемане/ отхвърляне на хипотези; аргументирани изказвания, защита на становище анализ, съпоставяне и оценка, формиране на мнение/отношение; изразяване на съмнение, несигурност/сигурност, увереност, убеждение</p> <p>3. пишат на теми, ориентирани към България, Испания и страните на Латинска Америка: хуманизъм - човешки ценности и идеали; общество и личност - политика и правосъдие, свобода, права и отговорности, проблеми на съвременността и новия начин на живот - безработица, дрзга, престъпност; изкуство и литература: религии и религиозна толерантност; чвечеството и Космоса; испансезичният свят - минало и настояще, исторически ценности. култура и традиции</p> <p>4. създават текстове, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване като частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите</p> <p>5. прилагат при писане лексико-понятийни структури за: семантизиране на ситуативни пространствено-времеви връзки и отношения; логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси</p> <p>6. прилагат при писане граматични структури за: организация във времето (repaso de los tiempos verbales y la sintaxis de la oración), discurso referido (concordancia de los tiempos), сложни подчинителни връзки и отношения, условности, реални/иреални действия и условия (Indicativo/ Subjuntivo en casos específicos), frases hechas, recursos estilísticos, funciones comunicativas</p>	<p>comunicativas</p> <p>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</p> <ul style="list-style-type: none"> relaciones lógicas y contrastivas objección, valoración, conclusiones motivos y argumentos conceptos, razonamientos, hipótesis, convicciones aprobación/ desaprobación de las hipótesis valores y matices estilísticos características comunicativas 	<ul style="list-style-type: none"> участват в проекти работят със справочни материали прилагат техники за самоконтрол и самооценка съобразяват писмените текстове със социокултурните характеристики на езика, предназначението и адресата 	
--	--	--	---	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК – X КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА МИНИМАЛЕН ХОРАРИУМ -144 ЧАСА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Настоящата учебна програма следва единната обща философия на програмите по различните учебни предмети. Съгласно целите на рамковите изисквания на МОИ за разработване на учебни програми в съответствие с ДОИ за УС, тя гарантира стабилността и последователността при прилагането на междупредметните връзки по класове. Съобразена е с разработените и утвърдени на 18.05.2000 г. ДОИ по чужди езици за гимназиален етап.

Учебната програма съдържа следните раздели:

- I. Общо представяне
- II. Цели на обучението по испански език
- III. Очаквани резултати от обучението
- IV. Учебно съдържание
- V. Специфични методи и форми за оценяване на постиженията на ученика
- VI. Методически указания по прилагане на учебната програма.

Учебното съдържание е разпределено по компоненти, понятия и дейности, в съответствие с целите (очаквани резултати на ниво учебна програма), дефинирани поотделно за четирите езикови дейности – слушане, четене, говорене и писане. Предложените възможности за междупредметните връзки се отнасят за учебното съдържание като цяло, без да са съотнесени с всяка една дейност поотделно.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ КАТО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК ЗА X КЛАС – ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП.

Обучението по испански език като втори чужд език в X клас надгражда и доразвива постигнатото в IX клас на профилираните гимназии и паралелките с интензивно изучаване на чужд език. Осъществява се в рамките на предвидените 144 учебни часа. Ориентирано е към реализиране на целите, представени в ДОИ за УС за средната образователна степен, гимназиален етап. Има за задача да стимулира интереса, желанието и мотивацията на учениците за изучаване на испански език, повишаване на езиковата им култура и по-нататъшно усъвършенстване на владенето на езика. Подготовката е ориентирана към овладяване на умения за общуване с хора, принадлежащи към испаноезичните културни общности, в ситуации надхвърлящи рамките на родноезиковата среда и търсене, откриване и разбиране на информация от източници на испански език. В процеса на чуждоезиковото общуване ученикът се научава да работи самостоятелно и в сътрудничество; да подбира подходящите езикови и невербални изрази средства и да прилага творчески решения в ситуации, близки до реалните; да проявява разбиране и съпричастност; да оценява ролята на езика като средство за общуване между хора и народи; да проявява усет и толерантност към културни различия и да уважава правото им на съществуване, в общия стремеж към обединена Европа.

Постигането на крайните цели в обучението по испански като втори чужд език в X клас е равнозначно на формираните комуникативни умения за слушане, четене, говорене и писане, подробно описани в *Колоната 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма.*

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: СЛУШАНЕ	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от изказвания и ограничени по обем публицистични и художествени текстове <ul style="list-style-type: none"> идентифицират текстовата разновидност откриват ключовите думи и изрази определят основната идея проследяват сюжетната линия и разграничават основните моменти в текста В подробности кратки, съобщения, разговори, изказвания в пряк контакт и по телефона, на теми от ежедневието <ul style="list-style-type: none"> систематизират и свързват сведения и събития възстановяват логическия ред в текста прилагат компенсаторни стратегии разбират някои особености на невербалното поведение Конкретна информация от кратки съобщения от радио и 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Очакван резултат 1 <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: съобщения, бюлетини, песни, разговори (и по телефона), приказки, откъси от разкази Очакван резултат 2 <u>разбират при слушане</u> основни словесни действия за: изразяване на мнения, отношения, чувства, предложения, предположения, условия; анализ/сравнение, оценка, коментар, обобщение; вероятни действия Очакван резултат 3 <u>разбират при слушане</u> информацията от текстове на теми (при възможност ориентирани към испаноезичния свят): младежки проблеми, природа и екология, научни открития, прогрес и развитие, култура, празници и традиции, България и светът, европейска интеграция Очакван резултат 4 <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на слушател: в сферата на масовата информация, в разговор (и по телефона), частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите Очакван резултат 5 <u>разбират при слушане</u> лексико-понятийни структури за: повторение, продължителност, развитие, контрастивни отношения, персонална оценка, логически връзки 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Imperfecto de Indicativo Indefinido Potencial simple Estilo directo/ indirecto <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones/ propuestas ideas resumidas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници, аудио и видео материали прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за слушане 	<p><u>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Български език и литература за: <ul style="list-style-type: none"> разпознаване и прилагане на граматичните категории и структури разпознаване на текстовете разновидности общуване в комуникативни ситуации характеризиране сравнение; резюмиране организация във времето (глаголни времена)

	<ul style="list-style-type: none"> телевизионни предавания подбират необходимата информация откриват и свързват значимите елементи 	<p>и отношения</p> <ul style="list-style-type: none"> Очакван резултат 6 <u>разбират при слушане</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето – глаголни времена: Indicativo (imperfecto, indefinido), Potencial simple, едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos de Indicativo); произносителни и интонационни норми и правила 			<p>съгласуване)</p> <ul style="list-style-type: none"> обогаляване на информацията за национална идентичност, фолклор, обичаи, традиции
ЯДРО 2: ЧЕТЕНЕ	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от публицистични, научнопопулярни и художествени текстове, написани на стандартен език идентифицират вида на текста и неговия източник откриват ключовите думи и изрази определят основната идея проследяват сюжетната линия и основните моменти разграничават персонажите – главни герои <ol style="list-style-type: none"> В подробности информацията от лични писма, картички, текстове от вестници и списания, научнопопулярни статии и художествени произведения с достъпна тематика извличат сведения, систематизират информацията проследяват в логическа и хронологична 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Очакван резултат 1 <u>разпознават при четене</u> разнообразни текстови разновидности: <ul style="list-style-type: none"> лични и читателски писма, картички, съобщения, бюлетини, рекламни материали, научнопопулярни статии, приказки, разкази Очакван резултат 2 <u>разбират при четене</u> основни словесни действия за: изразяване на мнения, отношения, чувства, предложения, предположения, условия; анализ/сравнение, оценка, коментар, обобщение; вероятни действия Очакван резултат 3 <u>разбират при четене</u> информацията от текстове на теми (при възможност ориентирани към испаноезичния свят): младежки проблеми, природа и екология, научни открития, прогрес и развитие, култура, празници и традиции, България и светът, европейска интеграция Очакван резултат 4 <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на читател в личния 	<p><u>Учениците овладяват нови орпматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Imperfecto de Indicativo Indefinido Potencial simple Estilo directo/ indirecto <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones/ propuestas ideas resumidas intenciones, suposiciones 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> четат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници (списания, вестници, книги, автентични документи от ежедневието) прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи участват в проекти 	<ol style="list-style-type: none"> Първи чужд език за: <ul style="list-style-type: none"> обогаляване на езиковата култура прилагане на компенсаторни стратегии Математика за: <ul style="list-style-type: none"> сравняване на стойности логически разсъждения и изводи География и икономика за: <ul style="list-style-type: none"> обмен/ разширяване на информацията за

	<p>последователност събитията</p> <ul style="list-style-type: none"> • разграничават прилики и отлики в съдържанието на текста/овете • сравняват информация от различни източници • определят социокултурните особености в различните текстови разновидности <p>3. Конкретната информация в публицистични, научнопопулярни и художествени текстове</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират необходимата информация • откриват и свързват значимите елементи 	<p>живот, в сферата на масовата информация, свободното време и услугите</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 5 <u>разбират при четене лексико-понятийни структури</u> за: повторение, продължителност, развитие, контрастивни отношения, персонална оценка, логически връзки и отношения • Очакван резултат 6 <u>разбират при четене функционалните стойности на граматични категории и структури</u> за: организация във времето – глаголни времена: Indicativo (imperfecto, indefinido), Potencial simple, едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos de Indicativo); правописни и пунктуационни норми и правила, графично оформление 	<ul style="list-style-type: none"> • relaciones • contrastivas • condiciones • reales 	<ul style="list-style-type: none"> • работят със справочни материали (речници, граматика, енциклопедии) • прилагат техники и стратегии за четене • разпознават социокултурните особености в текстовите разновидности 	<p>испаноезичния свят</p> <p>5. История и цивилизация за</p> <ul style="list-style-type: none"> • сравняване на факти и събития • обогатяване на информацията за испаноезичния свят
<p>ЯДРО 3: ГОВОРЕНЕ</p>	<p><u>Учениците водят разговор по теми от ежедневието:</u></p> <p>1. В пряк контакт с един и повече събеседници, познати и непознати</p> <ul style="list-style-type: none"> • отговарят на въпроси, свързани с тяхната личност • участват в разговор/коментар като изразяват мнения • подготвят самостоятелни изказвания, в които представят, коментират, обобщават информация от различни източници <p>2. По телефона</p> <ul style="list-style-type: none"> • търсят/дават информация 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 1 <u>водят разговор</u> в пряк контакт и по телефона, правят разширено изказване, коментар • Очакван резултат 2 <u>прилагат при говорене основни словесни действия</u> за: изразяване на мнения, отношения, чувства, предложения, предположения, условия; анализ/сравнение, оценка, коментар, обобщение; вероятни действия • Очакван резултат 3 <u>говорят на теми</u> (при възможност ориентирани към испаноезичния свят): младежки проблеми, природа и екология, научни открития, прогрес и развитие, култура, празници и традиции, България и светът, европейска интеграция 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Imperfecto de Indicativo • Indefinido • Potencial simple • Estilo directo/ indirecto <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности • работят индивидуално, по двойки и в групи • общуват в ситуации близки до реалните • общуват адекватно със 	<ul style="list-style-type: none"> • разширяване на информацията за европейска интеграция и международно сътрудничество <p>6. Етика и право за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изразяване на мнение по актуални обществено-значими проблеми (личност,

	<ul style="list-style-type: none"> • договарят съвместна дейност • оставят съобщение на телефонен секретар 3. Съобразяват речта си с нормите и правилата на испанския език • използват подходящи езикови средства • служат си с произношение и интонация, близки до чуждоезиковите модели • използват речево поведение, адекватно на комуникативната ситуация • прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуниктивни проблеми 	<ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 4 <i>общуват</i>, изпълнявайки ролята на събеседник в разговор (и по телефона), частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите • Очакван резултат 5 <i>прилагат при говорене</i> лексикопонятийни структури за: повторение, продължителност, развитие, контрастивни отношения, персонална оценка, логически връзки и отношения • Очакван резултат 6 <i>прилагат при говорене</i> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето – глаголни времена: Indicativo (imperfecto, indefinido), Potencial simple, едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos de Indicativo); произносителни и интонационни норми и правила 	<ul style="list-style-type: none"> • opiniones/ propuestas • ideas resumidas • intenciones, suposiciones • relaciones contrastivas • condiciones reales 	<p>средствата и по правилата на езика</p> <ul style="list-style-type: none"> • изразяват собствено мнение • прилагат някои поведенчески модели, присъщи на носителите на езика • съобразяват речта си с регистъра на общуване • прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p>етика морал, ценности)</p> <p>7. Физика и астрономия за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • коментар на информация за физически и астрономически явления <p>8. Химия и опазване на околната среда за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обсъждане/ дискутиране по екологични проблеми
<p>ЯДРО 4: ПИСАНЕ</p>	<p><u>Учениците пишат:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бележки и съобщения <ul style="list-style-type: none"> • пишат кратко лично съобщение 2. Лични и читателски писма по проблеми, които пряко ги засягат <ul style="list-style-type: none"> • споделят преживявания • изразяват мнения, предпочитания 3. Лични документи <ul style="list-style-type: none"> • попълват формуляри 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 1 <i>пишат</i> кратки лични и читателски писма, картички, съобщения, кратка автобиография; попълват формуляри • Очакван резултат 2 <i>прилагат при писане</i> основни словесни действия за: изразяване на мнения, отношения, чувства, предложения, предположения, условия: анализ/сравнение, оценка, коментар, обобщение; вероятни действия • Очакван резултат 3 <i>пишат</i> на теми (при възможност ориентирани към испаноезичния свят): младежки проблеми, природа и 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Imperfecto de Indicativo • Indefinido • Potencial simple • Estilo directo/ indirecto <p><u>Учениците</u></p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика • работят индивидуално, по двойки и в групи • участват в проекти 	<p>9. Биология и здравно образование за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговор/ обсъждане по здравословни проблеми <p>10. Информатика и информационни технологии за:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • пишат кратка автобиография (curriculum vitae) 4. Съобразяват писмените изложения с комуникативните си намерения и предполагаемия читател • използват подходящи за писменото общуване езикови средства • прилагат подходящи текстови и логически връзки • служат си с правопис, пунктуация и графично оформление, които съответстват на чуждоезиковите норми 	<p>екология, научни открития, прогрес и развитие, култура, празници и традиции, България и светът, европейска интеграция</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 4 <i>създават текстове</i>, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване като частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите • Очакван резултат 5 <i>прилагат при писане лексико-понятийни структури</i> за: повторение, продължителност, развитие, контрастивни отношения, персонална оценка, логически връзки и отношения • Очакван резултат 6 <i>прилагат при писане</i> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето – глаголни времена: Indicativo (imperfecto, indefinido), Potencial simple, едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos de Indicativo); правописни и пунктуационни норми и правила, графично оформление 	<p><u>овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • opiniones/ propuestas • ideas resumidas • intenciones, suposiciones • relaciones contrastivas • condiciones reales 	<ul style="list-style-type: none"> • работят със справочни материали • съобразяват писмените текстове със социокултурните характеристики на езика, предназначението и адресата 	<ul style="list-style-type: none"> • работа с учебно-технически средства, аудио- и видеотехника 11. Физкултура и спорт за: • работа в екип и сътрудничество • мотивация в дейности със състезателен характер • коментар на спортни събития
--	---	---	--	--	---

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК.

Предложените методи и форми за оценяване на постиженията и критериите за оценка имат **препоръчителен и незадължителен характер.**

Проверката и оценката на крайните резултати от обучението по испански като втори чужд език е подчинена на целите за X клас в профилираните гимназии и паралелки с интензивно изучаване на чужд език, описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на шиво учебна програма*. Осъществява се посредством видовете проверка, методите и критериите за проверка и оценка, посочени във ВИР за гимназиалната степен.

Функционалната проверка измерва комуникативните способности на ученика, т.е. степента на развитие на уменията да слуша, чете, говори и пише на испански език с оглед на успешното осъществяване на конкретни комуникативни намерения. Тя се използва в края на учебните раздели или срокове.

Критерии за оценка на постигнатата комуникативна компетентност в края на X клас по дейности:

СЛУШАНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да разбира основната информация в изказвания, в рамките на изброените в *Колона 3* текстови разновидности.

– уменията на ученика да разбира в подробности съобщения, разговори и изказвания в пряк контакт и по телефона.

– уменията на ученика да разбира и извлича конкретна информация от разнообразни текстови разновидности на стандартен език.

ЧЕТЕНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да разбира основната информация от публицистични, художествени и научнопопулярни текстове на стандартен език.

– уменията на ученика да разбира в подробности информация от разнообразни текстови разновидности, подробно описани в *Колона 3* на таблицата.

– уменията да разбира и извлича конкретна информация от справочни материали.

ГОВОРЕНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да общува в пряк контакт с един или повече събеседници, познати и непознати, да изказва мнение, да коментира факти и събития.

– уменията на ученика да води разговор по телефона, да договаря съвместна дейност, да оставя съобщения на телефонен секретар.

– уменията на ученика да се включва и поддържа разговор с един или повече събеседници, да прилага компенсаторни стратегии и подходящи поведенчески модели.

ПИСАНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да споделя преживявания, да изразява мнения и предпочитания, да отправя предложения в писмена форма.

– уменията на ученика да създава формално и смислово свързани писмени текстове, в съответствие с предвидените текстови разновидности и съобразно предназначението и адресата.

– уменията на ученика да използва езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език (правилна употреба на езикови форми и

структури, свързващи елементи, пунктуация).

По отношение на рецептивните дейности (слушане и четене) заложените критерии служат главно за подбор на текстовете. При продуктивните дейности (говорене и писане) изведените критерии оценяват уменията на ученика да се изразява на изучавания език в устна или писмена форма.

Рецептивното речево поведение при слушане и четене се проверява и оценява чрез:

– задачи с алтернативен отговор

– задачи с избираем отговор

– задачи за комбиниране, при които отговорът само се маркира или е цялостен (разгърнат).

– въпроси към текста за слушане или четене, които предполагат също цялостен (разгърнат) отговор.

В последните два случая, когато се иска отговор в устна или писмена форма, на оценка подлежи неговото съдържание, без да се вземат под внимание допуснатите езикови (граматични и правописни) грешки, тъй като се оценяват рецептивни умения. Като модел за оценка препоръчваме да се консултира **Стойчева, Д.** Проверка на уменията за четене. – *Чуждоезиково обучение*, 1999, № 6.

Продуктивното речево поведение се проверява чрез комуникативни задачи например:

– ситуации на общуване – целенасочено участие в разговор

– описание/аргументирано разсъждение в рамките на писмен текст с уточнени изисквания по отношение на съдържанието му.

При оценяване на говоренето и писането акцентът се поставя на постигане на комуникативната цел и спонтанност/стил на изказа, като формалните белези остават на втори план. Модел за оценка в *Didáctica de las segundas lenguas. Santillana, 1990, p. 242.*

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Предложените методически указания за работа и прилагане на учебната програма имат препоръчителен и пезадължителен характер.

Като **основен подход** за реализиране на заложените в програмата цели и за постигане на планираната компетентност в обучението по испански език препоръчваме **комуникативния**. Организацията на учебната дейност следва да отговаря на потребностите на учениците от общуване на езика, с ориентация към приложението му за решаване на конкретни комуникативни проблеми, във всеки етап на обучението.

Комуникативната компетентност включва правила и знания за езика (лингвистични, психологически, социокултурни), съзнателно усвоени и подсъзнателно прилагани в конкретни ситуации на общуване.

Учебното съдържание дава знания за езика, за бита и културата на испански говорещите страни и народи. Социокултурните аспекти се възприемат като неделима част от обучението и овладяването на испанския език. Създава се усет към социокултурния контекст и към комуникативния ефект от използваните езикови средства. Учениците **формират умения за междукултурно общуване** и прилагане на стратегии в общуването. Отдават се предпочитания на автентичните текстове за слушане и четене. Прилагането на различни методи и похвати за реализиране на програмните цели се определя от конкретните условия на обучение и индивидуалните особености, интереси, желания и потребности на обучаваните. Овладяването на желаната комуникативна компетент-

ност насочва усилията на учениците, от една страна, към продукта на речта – разбиране и съставяне на текстове в съответствие с комуникативните намерения и, от друга, към самия процес на усвояване на знанията и изграждане на уменията, с което се поставят изисквания за овладяване на учебни стратегии, включени в постановката „да се учим как да учим“. **Автопомията на ученика** в процеса на усвояване на чуждия език е равностойна на способността да взема решения, да поема отговорности, да участва в **интерактивните дейности** вложени в обучението, самостоятелно да контролира и оценява постигнатите резултати.

Усвояването на езиковия материал (фонетика, лексика, граматика, словообразователни възможности) се осъществява в съответствие с комуникативните потребности в конкретните ситуации на общуване и развитието на способност за подбор и прилагане, в устна и писмена форма, на езикови знания, отговарящи адекватно на ситуацията и изискванията за разбиране и създаване на текстове.

Обучението в X клас като втори чужд език се характеризира с тематична организация на учебния материал. Всяка учебно-методическа единица следва да бъде структурирана и разработена по начин, съответстващ на значимостта и обема на разглежданата тема.

Водещи в учебния процес са словесните действия, понятията, тематиката, текстовете, разновидностите, сферите, ролята и местата на общуване, и тяхната реализация мотивира необходимостта от разкриване на функционалните стойности на езиковите и неезиковите изразни средства.

Допустима е употребата на родния език в случаите, когато той се явява най-подходящото средство за разкриване съдържанието на думата, израза, фразата, изречението, но не и на цялостен текст. **Преподаването и необходимите обяснения се осъществяват изцяло на испански език.** В съноставителен план могат да бъдат представени явленията, тъждествени с родноезиковите, или особеностите, които са потенциален фактор за пораждаване на интерференция.

Прилагат се утвърдените в практиката социални форми на работа: **по двойки, по групи, индивидуална дейност и фронтално обучение.** Отдава се предпочитание на ролевите и дидактичните игри, на свободните разговори и на задачите за самостоятелно изразяване в писмена форма. За развитие на рецептивните умения (слухови и четивни) се използват автентични текстове и упражнения за проверка на разбирането.

Учебният комплект за X клас отговаря на изискванията, залегнали във ВПР за гимназиалната степен, и се състои от:

- учебник;
- учебна тетрадка;
- книга за учителя (съдържа не само примерни методически разработки на отделни уроци, а подробни указания и допълнителни идеи за работа към всяка учебно-методическа единица);
- звукозаписи;
- помощни и нагледни материали, напр. сборник с текстове за четене, граматичен справочник, двуезични учебни речници, видеозаписи, фоліошлаци, компютърни програми и пр.